

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 lutego 2015 r.,
sprawy **T. W.**
skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 22 września 2014 r., sygn. akt II Ka [...]
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt II K [...]

p o s t a n o w i ł

I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. Zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. Ł., kancelaria adwokacka w K. 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy) w tym 23 % należnego podatku VAT za sporządzenie i wniesienie – jako wyznaczony z urzędu obrońca skazanego – kasacji;

III. Wniosku pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych o zasądzenie wynagrodzenia za czynności w postępowaniu kasacyjnym nie uwzględnić, albowiem nie był on wyznaczony do reprezentowania oskarżycieli posiłkowych w tym postępowaniu;

IV. Zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt II K [...] Sąd Rejonowy w K. skazał T. W. za dwa przestępstwa kwalifikowane z art. 197 § 1 k.k. i in. przepisów, popełnione na szkodę M. W. oraz D. W. na karę łączną 8 lat pozbawienia wolności. Orzekł również środek karny w postaci zakazu zbliżania się na do obu pokrzywdzonych na odległość 100 metrów oraz zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi na okres 10 lat.

Od tego wyroku wywiedzione zostały dwie apelacje, oskarżonego oraz jego obrońcy.

W apelacji obrońcy, skierowanej przeciwko całemu wyrokowi, postawione zostały zarzuty naruszenia przepisów: art. 7 k.p.k., w szczególności w odniesieniu do zeznań świadków D. W. i M. W., art. 5 § 2 k.p.k., a także art. 193 § 1 k.p.k., art. 194 k.p.k., art. 198 § 1 k.p.k., art. 192 § 2 i 4 k.p.k. co do niezasięgnięcia dowodu z opinii biegłego psychologa w celu wzięcia udziału w przesłuchaniu obu pokrzywdzonych, a następnie wydania opinii w zakresie zdolności postrzegania i dotwarzania spostrzeżeń i skłonności do konfabulacji, a także nie poddanie badaniom psychologicznym obu pokrzywdzonych za ich zgodą (art. 192 § 2 k.p.k.) i psychiatrycznym za zgodą M. W. (art. 192 § 4 k.p.k.). Nadto w tej apelacji został postawiony zarzut obrazy art. 53 k.k.

W konkluzji swojej apelacji obrońca domagał się zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, bądź też – jako wniosek alternatywny – znaczne obniżenie kary za poszczególne czyny i kary łącznej.

W swojej apelacji oskarżony nie skonkretyzował zarzutów, wskazując jednakże na nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Po rozpoznaniu obu apelacji Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 22 września 2014 r., sygn. akt II Ka [...] zmieniał zaskarżony wyrok jedynie w zakresie obniżenia kary łącznej do lat siedmiu, zaś w pozostałym zakresie wyrok został utrzymany w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

1. art. 7 k.p.k., przez dokonanie oceny dowodów z zeznań pokrzywdzonych D. W. i M. W. i świadków M. W. i S. W. wbrew zasadom wyrażonym w tym przepisie, co mogło mieć i miało istotny wpływ na treść wyroku;
2. art. 192 § 2 i 4 k.p.k., 193 k.p.k., 198 § k.p.k., przez niezasięgnięcie dowodu biegłego psychologa celem w przesłuchaniu M. W. i D. W. oraz wydanie opinii pisemnej psychologa w zakresie rozwoju intelektualnego w/w, zdolności postrzegania, odtwarzania spostrzeżeń i skłonności do konfabulacji (art. 192 § 2 k.p.k.) oraz nie poddanie badaniom psychologicznym za zgodą M. W. i D. W., czy psychiatrycznym M. W. za jej zgodą (art. 192 § 4 k.p.k. i 193 § 1 k.p.k.), co mogło mieć i miało istotny wpływ na treść wyroku;
3. naruszenie art. 391 k.p.k., przez odczytanie wszystkich dotychczasowych zeznań świadka M. W. w sprawie, przy jednoczesnym braku przesłanek do ich odczytywania przewidzianych w w/w przepisie, co mogło mieć i miało istotny wpływ na treść wyroku;
4. art. 457 § 3 k.p.k., przez nieustosunkowanie się przez Sąd Okręgowy w K. do wszystkich zarzutów apelacji oskarżonego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co mogło mieć i miało istotny wpływ na treść wyroku;
5. naruszenie art. 197 § 2 k.k., przez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się względem M. W. tego przestępstwa, przy braku istnienia przemocy jako koniecznej przesłanki do przyjęcia tego czynu, co mogło mieć i miało istotny wpływ na treść wyroku;
6. art. 53 k.k., mającego istotny wpływ na treść wyroku, przez nieuwzględnienie dyrektyw wymiaru kary i wszystkich okoliczności, którymi powinien kierować się sąd wymierzający karę określonych w tym przepisie, w tym w szczególności niezasięgnięcie z urzędu opinii środowiskowej o zachowaniu się oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa i wymierzenie kar oskarżonemu rażąco surowych, tak za poszczególne czyny, jak i kary łącznej.

Tak formułując zarzuty kasacji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi II instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator Prokuratury Okręgowej w K. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie z art. 535 § 3 k.p.k. Porównanie dwóch pierwszych zarzutów kasacji z trzema pierwszymi zarzutami apelacji obrońcy wskazuje, iż doszło do powtórzenia tych zarzutów w nadzwyczajnym środku zaskarżenia i to bez wykazania, aby sąd odwoławczy do tych samych zarzutów apelacji się nie ustosunkował. W istocie więc w kasacji jej autor postawił te zarzuty sądowi I instancji, albowiem w postępowaniu odwoławczym sąd II instancji nie przeprowadzał żadnych dowodów. Nawet jeśli by jednak interpretować zarzut z pkt 1 kasacji, jako zarzut nienależytej kontroli odwoławczej w zakresie oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, to tak odczytywany zarzut jest chybiony, gdyż ta została przeprowadzona poprawnie, w zgodzie z wymogami art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. W uzasadnieniu wyroku na s. 5-8 Sąd Okręgowy poddał analizie poprawność oceny dowodów z zeznań pokrzywdzonych oraz wyjaśnień oskarżonego, wskazując powody, dla których ocena dokonana przez Sąd Rejonowy mieści się w granicach swobody wynikającej z art. 7 k.p.k. Rozważania te są logiczne i przekonujące, nie budzą też zastrzeżeń jeśli chodzi o rzetelność, wnikliwość, poziom szczegółowości. Zarzut jest więc jedynie próbą powtórzenia kontroli instancyjnej w zakresie oceny dowodów i ustaleń faktycznych. W zakresie zarzutu ujętego w pkt 3 kasacji, to w apelacji kwestia procedowania w zakresie przesłuchania M. W. i odczytania wpierrw jej zeznań, a dopiero później przejście do fazy zeznań swobodnych, była elementem zarzutu co do nieprawidłowości w zakresie zaniechania przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa i psychiatry (uzasadnienie apelacji w pkt III). Formalnie więc nie sposób było oczekiwać, aby sąd II instancji odnosił się wyrażnie do tej kwestii jako odrębnego zarzutu. Dostrzec przy tym trzeba, iż kwestii zarzutów naruszenia przepisów procesowych w zakresie braku opinii biegłych odniósł się szeroko na stronach 8-10 uzasadnienia wyroku, a argumentacja tam wskazana jest trafna. W kasacji skarżący nie stawia przeciw sądowi II instancji zarzutu nierozpoznania tego zarzutu, czy też niewyjaśnienia w sposób rzetelny swojego stanowiska (brak zarzutów obraży art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.), co czyni ten zarzut (zarzut w pkt 2 kasacji) typowo polemicznym, w którym próbuje się forsować swoje stanowisko bez wykazania błędów logicznych czy sprzeczności z wymową określonych dowodów, których miałby się dopuścić sąd II instancji.

Wracając do zarzutu ujętego w pkt 3 kasacji stwierdzić należy, iż brak jest podstaw, aby zarzut obrazy art. 391 k.p.k. ujmować w kontekście naruszenia tej normy przez sąd II instancji. Niezależnie od tego podnieść należy, że to przesłuchanie, które jest kwestionowane przez skarżącego było drugim przesłuchaniem w postępowaniu sądowym świadka M. W.. Wcześniej była ona słuchana w fazie tzw. swobodnego wystąpienia, choć było to bez obecności biegłego. To powtórzone przesłuchanie miało jedynie na celu umożliwienie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa. Odnosząc się jeszcze do kwestii opinii biegłej psycholog to podkreślić stanowczo należy, obok tych argumentów, których użył sąd II instancji, iż w toku przeprowadzenia tego dowodu nikt z uczestników procesu nie wnioskował o zmianę zakresu opiniowania przez biegłą, zaś stwierdzenie biegłej co do tego, iż nie widzi potrzeby badań psychiatrycznych (jako stwierdzenie, które w ocenie skarżącego nie powinno zostać przez biegłą psycholog wypowiedziane) nie miało znaczenia, w kontekście tego w jakim zakresie biegła miała się wypowiedzieć i co przecież uczyniła (k. 373v), w sytuacji, gdy sąd nie powziął wątpliwości co do potrzeby przeprowadzenia badań psychiatrycznych świadka. Chybiony jest zarzut w pkt 4 kasacji. W uzasadnieniu tego zarzutu przywołuje się brak odniesienia się do kwestii sprzeczności w zeznaniach M. W. i D. W. a także pomiędzy świadkami Z. B. i Z. N., choć sam skarżący przyznaje, iż odrębnego zarzutu w tym zakresie w apelacji nie postawił, a jedynie o tych zeznaniach wspomniął w uzasadnieniu apelacji w końcu pkt II. Rzeczywiście w tym fragmencie apelacji zawarte są uwagi co do wiarygodności tych świadków i wpływu na ocenę wyjaśnień oskarżonego. Rzecz jednak w tym, że to przede wszystkim zeznania pokrzywdzonych stały się podstawą odmowy wiarygodności wyjaśnień oskarżonego. Nawet jeśli zatem brak formalnego odniesienia do tej kilkudzaniowej argumentacji traktować jako uchybienie, to nie mogło mieć ono jakiegokolwiek wpływu na treść wyroku. Zarzut w pkt 5 kasacji to formuła pod którą obrońca kwestionuje ustalenia faktyczne, co nie jest dopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym w taki sposób. Z kolei zarzut ostatni jest niedopuszczalny, albowiem w kasacji nie można kwestionować kary, zaś przepis art. 53 k.k. ma charakter dyrektywy jej wymiaru.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w postanowieniu.

